

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 98/2024-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon väzby Ilava, Mierové námestie 1, Ilava, proti uzneseniu prokurátora Krajskej prokuratúry v Trenčíne č. k. 1Kv/61/23/3300-19 z 11. decembra 2023 takto

rozhodol:

- Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
- Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 6. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv zaručených čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 4 a 5, čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím prokurátora krajskej prokuratúry označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie, ako aj jemu predchádzajúce rozhodnutie vyšetrovateľa a žiada aj o ustanovenie právneho zástupcu.

II.

Skutkové okolnosti

2. Sťažovateľ je väzobne stíhaným obvineným v trestnom konaní vedenom pre podozrenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi. Vyšetrovatelka uznesením

z 2. novembra 2023 pribrala do konania znalca z odboru elektrotechniky na účel skúmania mobilných telefónov zaistených pri osobnej prehliadke sťažovateľa a pri domovej prehliadke.

3. Sťažovateľ podal proti uzneseniu vyšetrovateľky sťažnosť podľa Trestného poriadku. Namietal, že dosiaľ nebola nikomu preukázaná žiadna drogová ani iná trestná činnosť, a tak je nemiestne odôvodnenie vyšetrovateľky, že skúmaním zaistených mobilných telefónov majú byť zistené ďalšie informácie týkajúce sa predaja drog, komunikácia obvineného s konzumentmi drog a podobne. Tiež namietal, že vyšetrovateľka hovorí v odôvodnení uznesenia o viacerých obvinených, pričom v tejto veci je obvinený iba sťažovateľ. Vzniká teda pochybnosť, koho sa toto napadnuté uznesenie týka. Napokon sťažovateľ zdôraznil, že mobilné telefóny ani SIM karty mu nepatria a ich vlastníkom je niekto iný. Súčasne však dodal, že v telefónoch sa nachádzajú jeho súkromné údaje vrátane fotiek a videí. Nadväzne poukázal na zásah do jeho súkromia, ako aj súkromia iných osôb, vlastníkov týchto telefónov.

4. Napadnutým uznesením prokurátor krajskej prokuratúry sťažnosť sťažovateľa zamietol ako nedôvodnú. Uviedol, že skutočnosti zistené v doterajšom priebehu trestného konania dostatočne odôvodňovali záver o nutnosti a ďalšej potrebe skúmania mobilných telefónov. K obrane sťažovateľa, že dosiaľ nikomu nebola preukázaná trestná činnosť, prokurátor zdôraznil, že sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie, ktorého dôvodnosť sa v priebehu trestného konania potvrdzuje a nebola spochybnená ani pri rozhodovaní súdu o väzbe. Pri osobnej prehliadke a pri domovej prehliadke sťažovateľ nenamietal vlastníctvo telefónov, pričom v byte sa nikto iný okrem jeho osoby nenachádzal. Samotný sťažovateľ sa vyjadril, že v telefónoch napriek tomu, že mu nepatria, sú informácie osobnej povahy, najmä fotografie a videá, ktoré môžu byť zneužitú.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. Prokurátor krajskej prokuratúry neodstránil podľa sťažovateľa pochybenia vyšetrovateľky. Sťažovateľ v sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľky namietal zásah do svojho práva na súkromie, práva na tajomstvo prepravovaných správ, ako aj práva na vlastníctvo vlastníkov mobilných telefónov a SIM kariet, ktorých totožnosť vyšetrovateľ ani nezisťoval. Pritom o zásahoch do základných práv a slobôd môže rozhodovať len súd. Prokurátor sa touto argumentáciou vôbec nezaoberal, čo spôsobuje nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd na základe ním namietaných pochybení orgánov činných v trestnom konaní už v prípravnom štádiu trestného stíhania vyslovil porušenie označených práv. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú napr. všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (III. ÚS 79/02), prípadne iné orgány verejnej moci na to určené.

7. Súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, a to aj postupom podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku upravujúceho zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom/návrhom zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť (I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, I. ÚS 15/2017).

8. V štádiu, ktoré aktuálne charakterizuje trestné konanie vedené proti sťažovateľovi, predstavuje návrh podľa § 363 Trestného poriadku účinný prostriedok ochrany všetkých sťažovateľom označených základných práv zaručených ústavou i práva zaručeného dohovorom. Trestný poriadok totiž v tomto smere nijako neobmedzuje prieskumné oprávnenie generálneho prokurátora Slovenskej republiky, a to aj napriek tomu, že ide o mimoriadny opravný prostriedok. Súčasne sťažovateľovi ako obvinenému v § 364 ods. 1 písm. a) garantuje právo podať návrh na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku, a to v lehote troch mesiacov od právoplatnosti napadnutého uznesenia prokurátora krajskej prokuratúry.

9. Sťažovateľ však netvrdí ani nepreukazuje, že by návrh podľa § 363 Trestného poriadku podal. Preto ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ nevyužil prostriedok, ktorý mu na ochranu jeho označených práv poskytuje zákon. Jeho ústavná sťažnosť je z tohto dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) neprípustná, čo má za následok jej odmietnutie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

10. Na dôvažok ústavný súd pripomína, že okrem časovo a procesne bezprostredne dostupného prostriedku nápravy zakotveného v § 363 Trestného poriadku má sťažovateľ v prípadnom ďalšom priebehu trestného konania (v štádiu konania pred súdom po eventuálnom podaní obžaloby) procesný priestor na uplatnenie ďalších procesných prostriedkov, v rámci ktorých svoje výhrady proti znaleckému skúmaniu zaistených mobilných telefónov a jeho výsledkom môže uplatniť. Trestné konanie od svojho začiatku až do jeho konca je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, II. ÚS 476/2017). Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného náprava procesných pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci [orgánov činných v trestnom konaní a súdov (napr. III. ÚS 120/2011, III. ÚS 521/2017)].

11. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého uznesenia) nezaoberal.

12. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pre ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. februára 2024

Robert Šorl
predseda senátu